

Spice en de strijd om een menswaardig bestaan

Recente blogs

Door dr. Boekhoven JW, Jeroen

1 nov Spice en de strijd om een menswaardig bestaan
'He who makes a beast of himself gets rid of the pain of being a man'....

[naar bloglijst](#)

Geschreven door **dr. Boekhoven JW, Jeroen** op 1 november 2018

'He who makes a beast of himself gets rid of the pain of being a man'. Deze uitspraak van Samuel Johnson (1709-1784) helpt om het gebruik van Spice, een kruidenmix waaraan synthetische cannabinoïden zijn toegevoegd, te begrijpen.
Spice en de strijd om een menswaardig bestaan

Jeroen Boekhoven

He who makes a beast of himself gets rid of the pain of being a man

De Britse dichter, essayist en literatuurcriticus Samuel Johnson (1709-1784) dacht natuurlijk niet aan twintigste-eeuwse gebruikers van spice toen hij bovenstaande uitspraak deed. Maar toch. Spice, een kruidenmix waaraan synthetische cannabinoïden zijn toegevoegd, lijkt mensen te veranderen in beesten, vandaar de bijnaam 'zombiedrug'.

De afschrikwekkende naam is goed bedacht: Spice vervangt weliswaar normale wiet, maar de effecten kunnen wel honderd keer heftiger zijn, en dat is te zien aan hoe mensen bewegen en zich gedragen als ze onder invloed zijn van spice.

De gevolgen van spice-gebruik kwamen indringend en aangrijpend in beeld (op 15 oktober 2018) in een aflevering van Trippers (BNNVARA) waarin presentator Jan Versteegh verslag deed van zijn reis door een aantal (achterstands)wijken in het Verenigd Koninkrijk waar het leven van grote groepen mensen draait om het gebruik van spice.

Het tv-programma schetste een heftig beeld van het leven van gebruikers en hun naargeestige omgeving; door bezuinigingen verpauperde wijken waar de helft van inwoners werkloos is, sociaal gemarginaliseerd, buitenspel gezet, uitgesloten. Desolate levens in een desolaat landschap.

De ontzetting van Jan Versteegh was duidelijk. Hij zag een gruwelijk probleem en zag geen oplossing. Bovendien, zo zei hij: de overheid weet de oplossing ook niet.

Dat geeft stof tot nadenken, helemaal voor diegenen die zich bezighouden met problematisch middelengebruik.

Nadenken over een oplossing voor een probleem begint bij een interpretatie van dat probleem. Het antwoord op een vraagstuk is namelijk afhankelijk van de manier waarop het vraagstuk geïnterpreteerd wordt, en daarbij kan Johnson's uitspraak helpen.

Eerst wat achtergrondinformatie. Johnson deed zijn inmiddels fameuze uitspraak als reactie op een aristocratische dame zich bij hem had beklagd over een groep dronken heren die zich beestachtig misdroegen tijdens een diner. Johnson probeerde

Hoewel in het citaat van sprake is van 'man', had hij misschien ook zijn vrouw, Elizabeth Johnson (1689-1752), in gedachten. Zij was ziekelijk, en een buitensporig gebruiker van alcohol en laudanum, een tinctuur van opium. Laudanum werd in die tijd voorgeschreven als geneesmiddel voor vrijwel alle kwalen. Het was bitter en niet lekker, maar veel goedkoper dan alcoholische dranken, waardoor het in lagere sociaaleconomische klassen veel werd gebruikt om de pijn van het menszijn te verzachten. In hun geval was het gebruik van goedkope en extreme pijnstillers een reactie op een armoedig en wanhopig bestaan.

Dat alcohol en andere middelen je tot een beest kunnen maken, en dat dat een manier is om Weltschmerz te verminderen dacht ook de legendarische schrijver en journalist Hunter S. Thompson (1937-2005). Zijn trip naar Las Vegas - met een kofferbak vol drugs - leverde in 1972 een prachtig psychedelisch boek op (*Fear and Loathing in Las Vegas: A Savage Journey to the Heart of the American Dream*) dat later, in 1998, grandioos verfilmd werd door Terry Gilliam. Boek en film tonen de beestachtige gekte die overmatig middelengebruik kan opleveren. Beide beginnen dan ook met Johnson's uitspraak, en zorgden ervoor dat die nog beroemder werd.

Hunter Thomson vond zijn alcohol- en drugsgebruik niet zo'n probleem, en hij verklaarde dan ook: 'I hate to advocate drugs, alcohol, violence, or insanity to anyone, but they've always worked for me'. Maar middelengebruik werkt niet voor iedereen even goed. Het hangt nogal af van de sociale omstandigheden, zoals ook de pijn die mensen willen stillen sterk uiteenloopt. Thomson's pijn was anders dan de pijn van mensen als Johnson, zijn vrouw, en de heren die dronken verschenen op het keurige diner. En hun pijn verschilt weer behoorlijk van de pijn die een uitzichtloos bestaan aan de onderkant van de samenleving oplevert.

Terug naar Johnson's uitspraak. Hoe helpt die tekst om het probleem van spice te interpreteren? Ten eerste: voor sommige groepen mensen is spice - ondanks of misschien zelfs wel dankzij de verwoestende werking - een oplossing voor een onderliggend probleem.

Dat probleem is pijn, en hoewel de pijn per persoon verschilt, is er een sociaal patroon zichtbaar: de pijn van spice-gebruikers lijkt voort te komen uit een desperaat leven zonder werk, zonder geld, zonder perspectieven. Zoals hierboven al staat: goedkope en extreme pijnstillers kunnen een reactie zijn op een armoedig en wanhopig bestaan. Waarom zou je geen beest van jezelf maken als je leven mensonwaardig is?

Ten tweede: het probleem lost niet op door alleen spice weg te halen: de pijn blijft dan bestaan. Opvallend is wel dat spice juist daar populair is, waar reguliere wiet verboden is. Een oplossing zou dus kunnen zijn: maak een veel minder schadelijk alternatief voor spice beschikbaar voor de deplorables. Het zou een stap in de goede richting kunnen zijn, maar als het de enige stap is, is het wel een erg cynische oplossing, want daarmee haal je de oorzaak van de pijn niet weg.

Als het hopeloze leven van grote groepen mensen de grondslag vormen van het probleem, dan moet het derde punt zijn: de oplossing van het grootschalig gebruik van spice ligt niet bij het medicaliseren en psychologiseren ervan. De individuele gebruikers van spice hebben misschien wel artsen en psychologen nodig om te herstellen van hun gebruik, maar dat is niet afdoende voor een structurele oplossing.

Voor een structurele oplossing is sociologische inzicht en politieke beleid nodig. Zicht op manieren waarop de samenleving zo georganiseerd kan worden dat er geen bevolkingsgroepen worden buitengesloten. Dat sommige groepen mensen niet langer

<https://spuitenenslikken.bnnvara.nl/gemist/304264>

delen:

 Laatst gewijzigd op 1 november 2018

STUDEREN

Studiekeuze
Opleidingen
Masters
Minoren

PROFESSIONALS

Informatie voor bedrijven
HanzePro opleidingen

ONDERZOEK

Praktijkgericht onderzoek
Lectoraten

SPEERPUNTEN

Energie
Healthy Ageing
Ondernemerschap

HANZEHOGESCHOOL GRONINGEN

Bestuur en governance
Schools
Kenniscentra
Locaties en openingstijden
Werken bij de Hanzehogeschool
Vacatures
Alumni